

Arbejdsgruppen vedrørende skarvforvaltning

Blåvandshuk
J.nr. NST-360-00014
Ref. HLS
Den 7. juni 2013

Notat fra møde den 18. april 2013 i Skarvarbejdsgruppen

Til stede:

Allan Buch, Danmarks Fiskeriforening
Niels Henrik Simonsen, Danmarks Jægerforbund
Knud Flensted, Dansk Ornitologisk Forening
Finn Frandsen, Dansk Fritidsfiskerforening
Bjarne Clausen, Foreningen til Dyrenes beskyttelse
Lene Jensen Scheel-Bech, Naturerhvervsstyrelsen, Fødevareministeriet
Lars Brinch Thygesen, Danmarks Sportsfiskerforening

Niels Jepsen, DTU-Aqua
Thomas Bregnballe, Århus Universitet (AU), Institut for Bioscience

Henrik Lykke Sørensen, Naturstyrelsen (referent)

Afbud:

Bo Håkansson, Danmarks Naturfredningsforening

Dagsorden:

- 1) Velkomst og meddelelser
- 2) Nyt fra DCE Aarhus Universitet
- 3) Nyt fra DTU Aqua
- 4) Vejledning fra EU Kommissionen om mulighederne for at fravige den generelle beskyttelse af skarv i fuglebeskyttelsesdirektivet.
- 5) Forskningsprojekter - opfølgning på forvaltningsplanen
- 6) Regulering af skarv
- 7) Eventuelt

1) Velkomst og meddelelser

Henrik Lykke Sørensen meddelte, at Danmarks Naturfredningsforening havde meldt afbud til mødet.

Henrik orienterede herefter om Naturstyrelsens nye struktur på vildtforvaltningsområdet. Ansvar for selve skarvforvaltningsplanen herunder fremtidige revisioner flyttes til Naturstyrelsen København. Blåvandshuk vil have ansvaret for koordinering og også fremover deltage i møder i arbejdsgruppen.

Lars Brinch Thygesen gav udtryk for bekymring for skarvernes fødesøgning i vandløbene. Han var ikke længere sikker på, at det vil være muligt at indfri målene om selvreproducerende fiskebestande med det nuværende fisketryk. Han ville uddybe senere i dagsordenen.

2) Nyt fra DCE Aarhus Universitet

Thomas Bregnballe orienterede om den rapport om skarv-fisk konflikter og deres håndtering som Ian Cowx, University of Hull International Fisheries Institute har udarbejdet for EU Parlamentets komite for fiskeri.

Det fremhæves i rapporten

- At der er behov for mere viden om årsagerne til skarvens forøgede udbredelse i Europa og sammenhængen mellem udbredelsen og føderessourcerne,
- At der er brug for studier af skarvens effekt på fisk og fiskeri,
- At der er behov for undersøgelser af forskellige metoder til at afværge skader,
- At det er nødvendigt at inddrage alle interessenter i forsøget på at finde balancerede løsninger på konflikten og,
- At der er behov for en central koordinering, da der er store forskelle i tilgangen til forvaltning af skarv mellem lande og endog indenfor de enkelte medlemslande.

Kommissionen arbejder på at finde finansiering til nogle af de behov, der peges på i rapporten.

Finn Frandsen spurgte om rapporten kunne blive oversat til dansk. Så længe rapporten kun findes på engelsk, vil det afskære en del af de fiskere, han repræsenterer inklusive ham selv, fra at læse rapporten.

Henrik Lykke Sørensen svarede, at der desværre ikke er ressourcer til at oversætte alle relevante tekster fra engelsk. Han vurderede, at rapporten i alt væsentligt er en sammenskrivning af kendt viden og, at Thomas havde givet fint et resume af de vigtigste anbefalinger.

Knud Flensted pegede på, at der var god overensstemmelse mellem rapportens anbefalinger og DOF's anbefalinger af, at der gennemføres undersøgelser af effekter af de danske forvaltningstiltag.

Thomas orienterede om, at Christer Olburgs teori om, at mellemskarven skulle være indført fra Kina og dermed kan klassificeres som en invasiv art fortsat debatteres i Europa. En tysker, Marcus Beike arbejder på en artikel, der konkluderer at mellemskarven er en naturligt hjemmehørende art i Europa. Artiklen sendes til arbejdsgruppen, når den udkommer.

Thomas orienterede endvidere om, at AU som et pilotforsøg vil udstyre skarver fra Mågeøerne med dykkerloggere og GPS-sendere. I første omgang er formålet at afprøve teknikken. Hvis det virker vil metoden være en vigtig kilde til ny viden om skarvernes fødesøgningsadfærd mv.

./.

Endelig orienterede Thomas om de foreløbige resultater af indsamlingen af oplysninger om effekter af havørn på ynglende skarv (på mødet præsenteret under eventuelt - pdf vedlagt, ref.)

19 skarvkolonier lå i 2012 indenfor et havørnepars territorium. I flere kolonier har man set en effekt at ørnenes tilstedeværelse, men graden af påvirkning er varierende.

3) Nyt fra DTU Aqua

Niels Jepsen og Lars Brinch Thygesen orienterede om, at en gruppe lystfiskere har taget initiativ til etablering et sted på nettet, hvor man kan indberette observationer af skarv

(link:

<https://maps.google.dk/maps/ms?msid=218368907222554751553.0004d7757ea2c6f58cbc7&msa=0&ll=55.881474,10.222778&spn=2.850299,6.696167> , ref.)

Gruppen havde endvidere planer om en temadag om skarv i sensommeren (efterfølgende har Danmarks Sportsfiskerforening arrangeret en temadag om skarv den 14. september 2013 i Vingssted, ref.)

Niels orienterede om skarvens fødesøgning i åerne henover vinteren.

Under et forsøg i Gram Å, som skulle belyse effekten af fiskeri på fiskebestanden havde man i et rasteområde for skarver fundet 10 % af de anvendte pitmærker fra ørred og 28% af mærkerne fra stalling.

Lars nævnte, at prædation fra skarv i flere vandløb er nu af et sådant omfang, at mange sportsfiskerforeninger frygter, at det store arbejde, der er udført af lokalforeninger, kan være spildt. Forbundet har i vinter og i det tidlige forår fået rekordmange henvendelse om skarver, der fisker i vandløbenes stryg, hvor ungfiskene opholder sig. Flokke på mere end 40 skarver, der jager sammen, er registreret. Udsætninger af smolt tiltrækker også skarverne.

Vi oplever stor forståelse hos Naturstyrelsens vildtkonsulenter. Foreningerne kan få tilladelse til bortskræmning hos NST, når der foreligger en lodsejertilladelse. Men en tilladelse fra lodsejere kan være vanskelig at opnå, sandsynligvis pga. jagtinteresser. Uagtet, at stallingen har været totalfredet i snart 2 år, ser vi ikke forbedringer. Forbundet forventer, at Naturstyrelsen kommer med initiativer, der kan hjælpe fiskebestandene.

Overvågning af snæbelbestanden i Ribe Å, udført af Michael Deacon, viser at de udsatte fisk har svært ved at reproducere sig. Indtil i år har overlevelsen af de gamle fisk imidlertid været meget høj. I år er antallet af fisk imidlertid kraftigt decimeret og af de få fisk, der blev genfanget havde mange åbne sår, der kunne være forårsaget af skarver.

Lars fandt det vigtigt, at et omfattende og dyrt snæbelprojekt følges op med målrettet overvågning.

Niels orienterede om, at en bog med resultaterne fra FRAP-projektet bliver udgivet inden længe. Projektets mål var at udvikle en fælles europæisk ramme for håndtering konflikter mellem bevaring af sæler, oddere og skarver versus fiskeri i forskellige europæiske lande. Niels undersøger om han kan sende en pdf af det danske bidrag. Bogen må man selv købe.

Endelig nævnte Niels en ansøgning om et internationalt forskningsprojekt i Østersøen som omfattede skarvprædation og ål.

4) Vejledning fra EU Kommissionen om mulighederne for at fravige den generelle beskyttelse af skarv i fuglebeskyttelsesdirektivet

Henrik Lykke Sørensen orienterede kort om, at den vejledning i fortolkning af mulighederne for at dispensere fra den generelle beskyttelse af skarv i fuglebeskyttelsesdirektivet nu foreligger i en endelig udgave. Arbejdsgruppen har tidligere set et udkast. Strukturen i det endelige dokument er mere stringent og overskuelig, men indholdet er stort set bevaret.

Tilladelser til regulering forudsætter, at der ikke er et anvendeligt alternativ og, at regulering er nødvendig for at forhindre

- alvorlige skader på fiskeri

- alvorlige skader i skovbrug
- alvorlige skader på vandforsyning eller
- for at beskytte fauna og flora

Niels Jepsen bemærkede, at den økonomiske værdi af rekreativt fiskeri blev nævnt på lige fod med det kommercielle fiskeri.

Lene Jensen Scheel-Bech spurgte om der er en EU forvaltningsplan for skarv på vej.

Henrik svarede, at der, så vidt han vidste, ikke umiddelbart var planer om det. EU havde efter, at spørgsmålet blev bragt op i 2009 igangsat nogle initiativer for at forbedre samarbejdet mellem medlemslandene og tilskyndet til, at de eksisterende rammer i fuglebeskyttelsesdirektivet udnyttes, hvis landene fandt et behov herfor. Vejledningen er et resultat af dette initiativ.

5) Forskningsprojekter som opfølgning på forvaltningsplanen – status

Henrik Lykke Sørensen bekræftede Naturstyrelsens tilsagn om at finansiere undersøgelser, der følger op på skarvforvaltningsplanen. Der er sikret midler til at gennemføre de undersøgelser, der er beskrevet i Aarhus Universitets projektbeskrivelse af 5. marts 2013.

I forhold til samarbejdsprojektet mellem DTU Aqua og Aarhus Universitet "Evaluering af effekten af halvering af antallet af ynglende skarver i Ringkøbing Fjord" måtte han meddele at Naturstyrelsen desværre ikke havde kunnet give et tilsagn, således at projektet kunne igangsættes i 2013. Han beklagede, at det ikke havde været muligt, men betonedede at der ikke var givet afslag på ansøgningen.

Skarvarbejdsgruppen fandt det utilfredsstillende, at Naturstyrelsen ikke havde været i stand til at tage stilling til ansøgningen. Projektet vil kunne give vigtig viden i forhold til revision af forvaltningsplanen. Arbejdsgruppen forventer, at styrelsen kan levere et svar inden sommerferien.

6) Regulering af skarv

Henrik Lykke Sørensen orienterede om de ansøgninger om regulering af skarv, der var registreret i VILREG-systemet for 2012 sammenlignet med 2011. Der er modtaget 128 ansøgninger, hvilket på nær 1 er nøjagtig samme antal som året før. Heraf er 54 ansøgninger om regulering ved faststående fiskeredskaber og i 10 ansøgninger er formålet regulering ved fiskesøer eller dambrug. Der er meddelt tilladelse på 84 ansøgninger.

Der blev ifølge vildtudbyttestatistikken kun nedlagt halvt så mange skarver i 2011 (godt 2000) som i perioden 2006-2009. Årsagerne er sikkert flere. At der i dag kræves en tilladelse, før man må regulere skarver ved bundgarn og ruser og nedgangen i skarvbestanden er formentlig nogle af de vigtigste.

./.

DOF-Fyn kritiserer i en henvendelse til Naturstyrelsen Fyn, at der er givet tilladelser til bortskræmning og regulering af skarv ved mundingerne af tre vandløb på Fyn (henvendelsen blev omdelt, ref.)

Knud Flensted nævnte, at DOF har ønsket henvendelsen drøftet i arbejdsgruppen, da man ikke finder det rigtigt, hvis der gives tilladelse til regulering af skarv i forbindelse med "put and take ud-sætninger" af fisk.

Lars Brinch Thygesen gjorde opmærksom på, at de udsatte fisk var resultat af avl med fisk fanget i de respektive vandløbene = naturlige fisk som var bragt til Elsesminde til opformering. Det er smolt efter naturlige fisk, der sættes ud i vandløbene, og som vi ønsker at beskytte. Der er altså tale om ophjælpning af vandløbens naturlige ørredbestand og ikke "put and take" udsætning.

Henrik gjorde rede for, at tilladelserne er givet helt i overensstemmelse med skarvforvaltningsplanen, men at det er korrekt at folderen om skarver og smolt trænger til en ajourføring.

7) Eventuelt

Finn Frandsen nævnte, at skarverne æder lige så mange ål, som der fanges af erhvervsfiskere. Når fiskeriet pålægges begrænsninger bør skarvernes fiskeri begrænses tilsvarende. Det er fritidsfiskernes opfattelse at antallet af ynglepar i Danmark bør ned under 10.000.

Næste møde blev aftalt til den 12. september 2013. Følgende mulige mødesteder blev nævnt: Kallø, Vildmosecenteret og Dansk Center for vildlaks i Skjern. Arbejdsgruppen overlod det til naturstyrelsen at fastlægge.